

La participació dels infants i adolescents i el pluralisme a les escoles

Davant de les diverses manifestacions relatives a l'exercici dels drets de participació dels infants i adolescents, entre les quals hi ha la instrucció de la Fiscalia General de l'Estat amb relació a les sol·licituds d'autorització dels alumnes als centres per participar en manifestacions, i algunes notícies aparegudes als mitjans de comunicació sobre suposades actuacions d'adoctrinament o de manca de respecte a la llibertat de pensament i consciència dels alumnes, el Síndic vol fer les següents consideracions amb relació als drets dels infants i adolescents, que han de ser respectats:

1. L'article 13 de la Convenció dels drets de l'infant reconeix el dret dels infants i adolescents a la llibertat d'expressió i estableix que aquest inclou el dret a cercar, rebre i difondre informació i idees de tota mena. Al seu torn, l'article 14 estableix que els estats membres han de respectar el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.

2. La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC), estableix, com a principis rectors del sistema educatiu, la transmissió i la consolidació dels valors propis d'una societat democràtica: la llibertat personal, la responsabilitat, la solidaritat, el respecte i la igualtat (art. 2.1b), el pluralisme (art. 2.1.e), la inclusió escolar i la cohesió social (art. 2.1.f), i l'exclusió de qualsevol mena de proselitisme o adoctrinament (art. 2.1 q).

Pel que fa als mestres i professors, la LEC estableix que "en l'exercici de llurs funcions docents, tenen el deure específic de contribuir al desenvolupament de les activitats del centre en un clima de respecte, tolerància, participació i llibertat que fomenti entre els alumnes els valors propis d'una societat democràtica" (art. 29.2.b).

També estableix que el currículum s'ha d'orientar, entre d'altres, a capacitar els alumnes per a l'exercici de la ciutadania, amb respecte als drets i les llibertats fonamentals de les persones i als principis bàsics de la convivència democràtica.

3. La LEC també reconeix en l'article 21 el dret dels alumnes a reunir-se i, si escau, associar-se en el marc de la legislació vigent.

L'article 8 de la Llei orgànica 8/1985, reguladora del dret a l'educació, preveu expressament que a partir de tercer curs d'ESO els alumnes poden prendre decisions col·lectives respecte a l'assistència a classe, que no són sancionables si són resultat de l'exercici del dret de reunió i es comuniquen de forma prèvia a la direcció del centre.

Aquesta llei orgànica també reconeix el dret de professors, PAS, pares i mares i alumnes a reunir-se als centres docents, la qual cosa s'ha de produir segons el marc normatiu vigent tenint en compte el desenvolupament normal de les activitats.

Finalment, l'article 32.2 de la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats dels infants i els adolescents, estableix que els pares i mares, els titulars de la tutela o de la guarda i, en darrer terme, els poders públics han de vetllar perquè la informació que rebin els infants i els adolescents sigui veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals.

4. El Síndic vol remarcar que tots els poders públics han de respectar el dret dels infants i adolescents reconegut en la legislació vigent a prendre decisions col·lectives respecte a l'assistència a classe, en exercici del seu dret de reunió, amb comunicació prèvia a la direcció del centre. L'exercici d'aquest dret en cap cas s'ha de relacionar amb situacions de risc social ni tampoc alterar les normes jurídiques que regulen les obligacions de custòdia ni de responsabilitat civil, en tant que es troba regulat i reconegut per la Llei orgànica del dret a l'educació.

En aquest context, igualment, el Síndic manifesta, com ha fet en altres ocasions, la necessitat de preservar els drets a la llibertat d'expressió i de llibertat ideològica dels infants i adolescents, el pluralisme, la inclusió escolar i la cohesió social, i l'exclusió de qualsevol mena de proselitisme o adoctrinament.

Així, el personal docent, els pares i mares de família i els altres membres de la comunitat educativa tenen dret a expressar la seva opinió i a manifestar-se lliurement, i també els infants. Ara bé, el posicionament polític o ideològic de la direcció, del cos docent o d'alguns membres de la comunitat educativa d'una escola amb relació a la situació sociopolítica del país, o a una conjuntura política determinada, no ha d'involucrar l'alumnat. En aquesta línia, s'han d'abstenir d'impulsar o de promoure la participació de l'alumnat en actes que suposin un posicionament ideològic, polític o religiós, i també de promoure la manifestació dels alumnes en favor d'una determinada posició política dins o fora del centre escolar.

Correspon a l'Administració educativa preservar l'escola com a comunitat escolar i protegir els drets a la llibertat ideològica, política i de consciència de tots els alumnes.